

SZÁMÍTÁSTECHNIKA

NEMZETKÖZI INFORMATIKAI HETILAP VIII. ÉVFOLYAM 1. SZÁM 1993. JANUÁR 5.

ÁRA: 64 FORINT

Éhes disznó Mackel álmodik

szabványosított elektro-
ikus adat- és dokumen-
umcsere révén kölcsö-
ösen felgyorsíthatják
gyemenetüket az üzleti
apcsolatban álló válla-
atok. Sem a távolság,
sem az eltérő hardver-
platformok vagy ügyviteli
alkalmazások nem jelen-
enek akadályt az EDI
rendszer számára. Szer-
zőnk potenciális vásárló-
ként nem csupán a ha-
talan előnyökbe nyert
antást

4. oldal

Számítás- technikai helyzetről

Néhány éve még talál-
unk mentséget arra, ha
olykor rágós, sőt ehető-
en lett a magyar (bo-
szorkány)konyhán ku-
lyult informatikai termék.
Mára értelmüket veszte-
ték az akkori érvek,
mégsem mondható álta-
ában, hogy javult volna
az étek minősége. A ti-
tok kulcsa az emberi té-
nyező, amelyet Halassy
Béla állít ezentúl havon-
ta megjelenő eszmetu-
tatásai középpontjába

9—10. oldal

Vállalatirányítási rendszer, szétszórva Európában

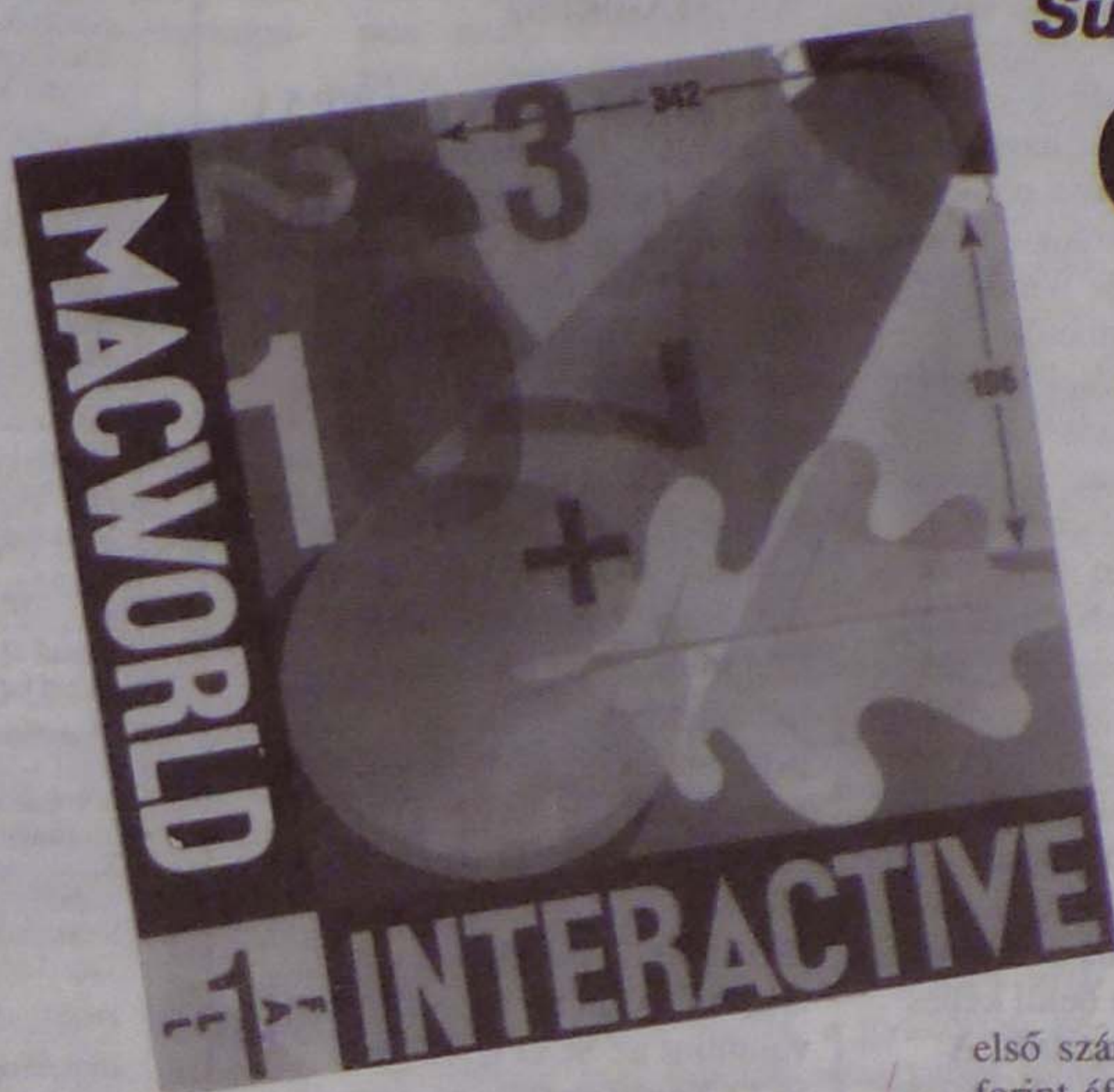
Miután a General Elec-
tric tulajdonába került, a
Tungsrának mint rész-
vénytársaságnak szer-
vezetileg is csatlakoznia
kellett a G-Lighting Eu-
rope konszernhez. Ta-
pasztalatai szerint az
SAP vállalatirányítási
rendszer alkalmazkodik
legjobban az európai
igényekhez, így ennek a
bevezetése mellett dön-
tött az rt.

12—13. oldal

Adóbevallás, kárbeccsés számítógéppel

Megpróbáltuk feltérké-
pezni, hogy az elterjedt
ügyviteli programrend-
szerek milyen mérték-
ben támogatják az ösz-
népi játékként üzött
könyvelési, adószámítá-
si trükköket

15—16. oldal

Sumeria-MacVilág

CD-n a Mac- world

Amint az a multimédia alkalmazá-
soknál megszokott, a lemez tartalma
párbeszédés módban, tetszés szerint
járható be. 1993 elején jelenik meg az
első szám. Az egyes példányok tervezett ára 6000
forint áfa nélkül, az éves megrendelők 20 százalék
kedvezményt kapnak — tájékoztatta lapunkat a *PC
Worldben* megjelenő húszoldalas *MacVilág* főszer-
kesztő-helyettese, *Bedő Árpád*. **R. G.**

A *Macworld Interactive* CD-újság magyar-
országi terjesztéséről kötött megállapo-
dást decemberben a *MacVilág* szerkesz-
tőse a digitális sajtó egyik amerikai
előfutárával, a *Sumeriával*. Az IDG tulajdonában lé-
vő *Sumeriát* a világ vezető Macintosh-magazinjá-
nak, a *Macworldnek* a korábbi főszerkesztője, *Jerry
Borell* alapította. Az évente négy-öt megjelenésre
tervezett kiadvány, amely CD-meghajtóval kiegészít-
ett Macintoshon olvasható, a *Macworld* multi-
médiás változata. Több nyelven közöl válogatást
cikkeiből, hanggal és mozgóképpel kiegészítve.

Tízéves az Adobe

Ma, amikor a nagyobb teljesítményűnek szánt
lézernyomatóknak alapvetően ismerniük kell a
PostScriptet, nem árt megemlékezni arról, honnan
is indult el ez a — sokak által túlbonyolítottnak
mondott, mára mégis nélkülözhetetlen — nyelv, és
kifejlesztője, az Adobe. *John Warnock*, a cég ala-
pítója és mindmáig elnök-vezérigazgatója 1982-
ben a Xerox PARC laboratóriumától megválva
indította el vállalkozását, amely — feladva eredeti
grafikusmunkaállomás-fejlesztési tervét — nyom-
tatószoftver-készítésbe kezdett. Első termékük az
Apple akkoriban új LaserWriterbe került be, és ez
meghozta a sikert a cég számára. Ma már persze
kevesen emlékeznek az első változatokra; de tény,
hogy a nyelv kezdeti specifikációja két éve, a *Le-
vel 2* megjelenésével módosult először. Ez a „ra-
gaszkodás” sokat jelent az Adobenak: mindenki
tudja, hogy programjai, csatolói biztos háttérre
számíthatnak. Természetesen az Adobe nem ma-
radt egytermékes cég, előbb a Macintosh-piacon,
majd a Windows megjelenésével az Intel-alapú gé-
pek piacán is a grafikus szoftverek egyik kiemel-
kedő szállítója lett. Megalkotta a betűleírásban ipa-
ri szabványnak számító formátumát, a Type 1-et,
amelynek továbbfejlesztését nemrég jelentette be.
Írásaink az 5. oldalon a cég két stratégiai termékét,
a Multiple Master betűleíró és a SUN-nal közösen
kifejlesztett PixelBurst társprocesszort ismertetik.

Európai szoftverintéze-
tet kellene létrehozni
1993 első felében, jelen-
tette ki *David Talbot*, az
EK kutatási kérdésekkel
foglalkozó bizottságának
szoftverügyekért felelős
munkatársa. Az intézet
célja a szoftverfejlesztés-
sel kapcsolatos munkák
páneurópai összehango-
lása lenne.

A nyolc alapító vállalat
között, amelyek írásban
is benyújtják intézetalapí-
tási javaslatukat az Eu-
rópai Közösséghez, az
élen ott van a Bull. A fel-
merülő költségeket, ame-
lyekhez öt éven át 50
százalékban az EK is
hozzájárul, 40 millió
ECU-re (közel 56 millió
dollár) becsülik. Amint
azt Talbot is megerősítet-
te, az európaiaknak érde-
mesebb a szoftverfejlesz-
tésre koncentrálni, mint-
sem felvenni a versenyt a

hardver terén akár az
Egyesült Államokkal, akár
Japánnal.

*

Harmincnégy millió dol-
láros operatív veszteség-
gel zárta negyedik pénzü-
gyi negyedévét a Wang
Laboratories. Az egy
évvél korábbi eredmé-
nyekhez képest csaknem
négy százalékkal — 492
millióról 474 millió dol-
lár — csökkent a for-
galom. A tiszta veszteség
azonban lényegesen na-
gyobb: megközelíti a 334
millió dollárt. A negatív
különbözethez hozzájárul-
nak az átszervezéssel,
a PC-részlegtől és több
tengerentúli csoporttól
való megválással kap-
csolatos, igen tetemes
költségek. Az egész üzle-
ti évet 1,9 milliárd dollár-
os forgalommal és 357
millió dolláros nettó vesz-
teséggel zárta a Wang.

*

Nyolcezer alkalmazott-
ját bocsátja el 1996-ig a
BellSouth Corporation. A
döntést azzal indokolták,
hogy a hálózati szolgálta-
tások amerikai piaca sza-
bad prédájává vált a sza-
badversenynek, így nem
maradt más megoldás,
mint a karcsúsítás. A vál-
latat egyik szövivője biz-

Első a régióban

Üzembe helyezték az Olajipari
Fővállalkozó és Tervező Részvény-
társaság (Olajterv Rt.) háromdimen-
ziós létesítménytervező rendszerét.
E fejlesztés eredményeképpen e vál-
latat rendelkezik Közép- és Kelet-
Európa legnagyobb CAD rendszeré-
vel. Az angliai CADCentre Ltd. cég
szoftvereinek futtatására RISC-ar-
chitektúrájú Silicon Graphics gépek-
ből felépített Ethernet hálózatot al-
kalmaznak; ebben összesen huszon-
négy Personal IRIX 4D/30TG mun-
kaállomás, valamint két — egy
4D/320S, illetve egy 4D/310VGX
típusú — kiszolgáló működik.

(Folytatás a 3. oldalon.)

tosította a sajtót arról,
hogy a létszámcsökken-
tés mit sem változtat a
BellSouth fejlesztéseinek
ütemén, illetve a szolgál-
tatások színvonalán.

*

Az amerikai UNIX-for-
galmazók legnagyobb
koalíciója — afeletti aggo-
dalmában, hogy a Micro-
soft Windows NT-je ron-
thatja piaci esélyüket — of-
fenzívát indított. A Unix In-
ternational (UI) elnevezé-
sű non-profit szervezet,
amely több mint 300
UNIX-os hardvert és
szoftvert forgalmazó cé-
get tömörít, olyan pamfle-
tet osztogat, amely a New
Technology hátrányait
ecseteli — természetesen
szembeállítva a UNIX kí-
nált előnyökkel. Emellett
egész éves reklámkam-
pányt is terveznek Ameri-
ka-szerte az általuk képví-
selt platform mellett.

A Unix International
egyik fő kifogása az NT-
vel kapcsolatban az,
hogy nem szolgál többfel-
használós lehetőségek-
kel, nem nyílt szabvány,
ráadásul költséges is, hi-
szen CD-ROM-mal fel-
vértezett PC szükséges a
futtatásához.

(Nemzetközi piaci híre-
inket e számunkban a
31–32. oldalon folytatjuk.)

9 770587 151006

TERMÉKEK

IPAS a 3D Stúdióhoz

Professzionális animátorprogramjához, a 3D Stúdióhoz való fejlesztőkészlet elkészültét jelentette be az Autodesk. Alkalmazásával a felhasználók az eddig kizárólag csak Silicon Graphics munkaállomásokon létrehozható effektusrutinokat írhatnak. Az IPAS eszközkészlet alkalmas áttűnés, nyújtás, deformálás, havazás, eső vagy tűzijáték „megjelenítésére” is. Elemzők szerint a készlet valószínűleg fellendíti a független gyártók termékeinek fejlesztését, így a felhasználók egyre több kész effektuscsomagot vásárolhatnak majd. Mint azt az Autodesk hazai képviselőtől megtudtuk: a fejlesztőkészlet ára februári magyarországi megjelenésekor várhatóan 40 000 forint körül lesz.

Háromdimenziós grafikus segédprogram

Dimension nevű grafikus segédprogramot jelentett be az Adobe. Használatával Bézier-görbékkel épülő egyszerű háromdimenziós tárgyakat és hatásokat lehet létrehozni, szerkeszteni. Az állományok formátuma illeszkedik az Illustratorhoz, valamint az Aldus Freehand-hoz. Kétdimenziós képek háromdimenzióssá alakítására is képes a program; s minthogy a háromdimenziós képeket Bézier-görbékben tárolja, az állományméretek jóval kisebbek a szokásos képpont- vagy sokszögalapú 3D állományokénál. A program listaárát a cég magyarországi disztribútora, a Kontakt Design Stúdió adta

meg: áfa nélkül 23 370 forint, az Illustrator-tulajdonosok pedig márciusig 14 990 forintos bevezető áron juthatnak a Dimensionhoz.

Makróassembler a Microsofttól

Makróassemblerének új kiadásával jelentkezik a Microsoft a közeljövőben. A Masm 6.1 segítségével alkalmazásokat lehet fejleszteni mind a Windows, mind a még kiadatlan Windows NT számára. Az Assembler, amelyet egykor teljes alkalmazások létrehozására használtak, mára már nagyrészt felváltották a magasabb szintű nyelvek, például a C és a C++. Azonban a fejlesztők még jó néhány feladatra, például eszközmeghajtók írására használják a nyelvet, és egyre többen Assemblerben fejleszteszik ki a Windows DDL-eket is. A csomag „utasításmérést” is tartalmaz, amely kilistázza, hogy mennyi egy-egy utasítás végrehajtási ideje. A lassú utasításokat át lehet írni, vagy ki lehet hagyni. A Számalk Szoftver Disztribúciójától származó információk szerint a programcsomag áfa nélküli ára 12 000 forint körül lesz, míg a régebbi tulajdonosok 7000 forintért juthatnak hozzá.

WordPerfect 5.2 for Windows

Karácsonyi ajándékként windowsos szövegszerkesztője látványosan feljavított változatát készítette el a WordPerfect a múlt év végén. Sok új szolgáltatás mellett helyesírás-ellenőrzővel, az Adobe Type Managerrel és 13, speciálisan

a WP számára tervezett betűcsomaggal bővült a program. Beépítették a rendszerbe a Reference Software International cég Grammatik 5 nevű, Amerika-szerte a legnagyobb példányszámban eladott segédprogramját, amelyet írás vagy szerkesztés közben legördülő menüből lehet hívni, és a szavak helyesírásán kívül a fontosabb stílusztikai szabályok betartását is ellenőrzi (erőssége az írásjelek korrekt használata, a központosítás). Ami pedig az egyedül betűcsomagokat illeti, azok bármely más Windows-alkalmazásba átvihetők. Egyes szavak és kifejezések indexelését, illetve gyors visszakeresését könnyíti meg az új Quick-Finder szolgáltatás, amely nemcsak az éppen munkába vett dokumentumban határos, hanem minden hozzáférhető lista, szójegyzék alapján tud keresni. Számszerű adatok keresésekor ötszázalékos eltéréssel vizsgálja a talált mennyiségeket a megadottakhoz képest. Egy 20 megabájtos listában egy másodpercen belül képes megtalálni a kívánt szót. A program támogatja a WordPerfect Office, a Lotus cc:Mail, a Microsoft Mail és a Da Vinci elektronikus postai rendszereket. Képessé tették az OLE-technológia használatára is, ezenkívül a legtöbb funkciót vagy makrót a jobb oldali egérgombbal aktiválható ikonok (button bars) jelenítik meg a kezelőfelületen. Feljavított Windows-nyomtatómeghajtói lehetővé teszik, hogy akár egyetlen dokumentumon belül is álló vagy fekvő formátumú papírra nyomtassunk váltogatva. Bittérképes grafikákat 90 fokosként elforgatva is tud nyomtatni. A szoftver használatát grafikus üzembe helyező

rutin és kibővült makrókészlet segíti. A cég hazai disztribútortól, a Műszertechnika Computer Rt.-től tudjuk: a WordPerfect 5.2 for Windows végfelhasználói ára 39 000 forint, áfa nélkül.

WordPerfect 5.1 a UNIX-okhoz

Közösen fejlesztette ki a WP 5.1 UnixWare-környezetben működő változatát a WordPerfect Corporation és a kaliforniai Univel cég. A UnixWare-rel kompatibilis szövegszerkesztő különlegessége, hogy az Intel processzorokon futó karakteres, illetve grafikus UNIX rendszerek alatt egyaránt használható. Az eredeti platformnak számító SPARCstation-kön kívül most már más környezetekben is futtatható a program: a múlt év decemberére elkészültek a HP 9000-es munkaállomás-sorozatának 700/800-as modelljeihez, az IBM RS/6000-eshez, a Data General AViiON rendszeréhez, valamint az SCO UNIX és SCO Xenix operációs rendszerekhez írt változatok is. Áraik platformtól és felhasználószámától függenek, részletes felvilágosítással a termékcsalád disztribútora, a Műszertechnika Computer Rt. szolgál.

Lektor Windows

Elkészült a Lektor helyesírásellenőrző és elválasztó program (MicroSec Kft.) DLL formátumú Windows-változata (Ablaksoft Kft.). Futáskor 250 kilobájtot igényel a memóriában. Együttműködik a WinWord 2.0 és 2.0A, Excel 4.0, PowerPoint 3.0, Publisher 1.0, Works 2.0 rendszerrel.

a nagygépek szintjénél kezdjek az integrálást; és arra sincs szükség, hogy teljesen újjáépítsék már meglévő rendszerüket, hiszen az eltérő rendszereket össze lehet kapcsolni a Data Access Language-ben és a Data Access Managerben található alkalmazásprogramozói csatlókkal. Az Apple reméli, hogy a VITAL segít bevezetni a Macintoshokat a nagyvállalatokhoz, amelyek ahelyett, hogy új rendszereket vásárolnának és építenének ki, keményebb munkára foghatják a már meglévőket. Ugyanakkor az Apple ügyfél—kiszolgáló terveinek egyik kulcseleme, az első dedikált Macintosh server, 1993 első felében várható. Bár a Quadra kiszolgálóként is képes működni, az Apple nem annak szánta, és a felhasználók sem tekintették annak.

(További híreinket a 18—19. oldalon olvashatják.)

KITEKINTÉS

Egységes Lotus DOS-táblázatkezelők?

A Lotus 1-2-3 for DOS 3.4-es változatának megjelentetésével egy időben a vállalat kijelentette: ismét azt fontolgatja, hogy egyetlen termékcsaládba rendezi különböző DOS-alapú táblázatkezelőit. A 2.X- és a 3.X-sorozat összeolvasztása már régi téma a Lotusnál, mivel egyetlen termékvonalat sokkal könnyebb és olcsóbb lenne kezelni. Ugyanakkor továbbra is sokan azon a véleményen vannak, hogy egyik termékcsoporthoz sem lehet magára hagyni, mivel a 3.X-sorozat a nagyfelhasználóknak készül, akiknek például szükségük van a háromdimenziós modellezésre is, míg a 2.X a hagyományos felhasználókra számít. A 3.4-es

verzió megjelenésével még több hasonlóság lesz a két sorozat között, sokat átvett például a 2.4-es változat használatát megkönnyítő funkcióiból. A béta-tesztelők jó véleményekkel voltak az új verzióról, az egységes termékcsalád kérdésének megítélésében azonban álláspontjuk élesen eltér.

Búcsú az OfficeVision/LAN 2-től

Az IBM és a Lotus által kifejlesztett Notes első felhasználói búcsút intettek az OfficeVision/LAN 2-nek, mégpedig mindenfajta nosztalgia nélkül. Júniusban végezte ki hivatalosan a Kék Óriás az OfficeVision/LAN 2-t, amelyet korábban irodai stratégiája kulcselemének tekintett. Ekkor felértékelte a Lotuszal meglévő kapcsolatát azzal, hogy

a Notesot nevezte ki az új stratégia központi LAN-szoftverének, és az OfficeVision-használók számára ingyenes átállási programot hirdetett meg. Az áttért felhasználók elégedettek, s úgy vélik, ezzel az IBM nagyjából jóvátette korábbi hibáját.

Megkönnyített átállás

Valósággal falfák az információt az Apple vásárlói arról, hogyan lehet megkönnyíteni az ügyfél—kiszolgáló környezetre való átállás csöppet sem egyszerű feladatát. Ezért komolyan érdeklődnek a VITAL (Virtually Integrated Technical Architecture Lifecycle) néven kiadott Apple-dokumentum iránt, amely a Macintoshok integrálását hivatott egyszerűbbé tenni a vegyes hardver- és szoftverkonfigurációkba. A VITAL azt javasolja, hogy ne

Nemzetközi informatikai hetilap

Főszerkesztő: Mester Sándor
Főszerkesztő-helyettes: Keneczer Mihály
Főmunkatárs: Dalicsék István
Váncsa István

Szerkesztő: Horváth Miklós

Kiadja az IDG Magyarországi Lapkiadó Kft.

Kiadó: Bfó István, a kft. ügyvezetője
Műszaki vezető: Mészáros Tibor

A kiadó és a szerkesztőség címe:
Budapest I., Márvány u. 17.
Telefon: központ: 156-3211; közvetlen: 156-8291, 156-8691, 156-0337, 156-2967
telex: 156-9773
Levelezési cím: 1536 Budapest, Pf. 386

Szedés és formakészítés:

IDG Formakészítő Üzem

Vezető: Nemess József

Nyomja: a Ságvári Nyomda

Budapest XIII., Váci út 73.

(92.1035)

Felelős vezető: Szilágyi Tamás igazgató

A szerkesztőség munkatársai:

Kliment Emília (K. E.)

Mess József (M. J.)

Móráy Gábor (M. G.)

Révész Gábor (R. G.)

Tihanyi László (T. L.)

Zimányi Katalin (Z. K.)

Szerkesztőségi titkár: Selmecci Péter

A felkérés nélkül beküldött kéziratokat szerkesztőségünk a lehetőségek szerint gondozza.

Lapunk bármely részének másolásával és terjesztésével kapcsolatban minden jogot fenntartunk.

Tipográfia, hirdetésgrafika:

IDG Grafikai Stúdió

Művészeti vezető: Lévai András

Munkatársak:

Kalocsai Doró Vilma

Radnóti Agnes

Székelyhidi Ilona

Varga László

Fotó: Csorba Gábor

Hirdetések felvétele:

IDG Kereskedelmi Iroda

Budapest I., Márvány u. 17. VIII. em.

Levelezési cím: 1536 Budapest, Pf. 386.

Telefon/telex: 175-0191

Irodavezető, olvasószerkesztő: Egyed Zsóka

Szerkesztőségünk a lapban közölt hirdetéseket a lehető legnagyobb körültekintéssel gondozza, de a hirdetések tartalmáért nem vállal felelősséget.

HU ISSN: 0237-7837

Terjeszti a Magyar Posta, az EXTRA-HÍR, valamint számítástechnikai szaküzletek. Előfizethető a Kiadónál (IDG Lapkiadó Kft., 1536 Budapest, Pf. 386) — közvetlenül postautalványon, valamint átutalással az IDG MKB 203-28016 pénzforgalmi jelzőszámra. Külföldön terjeszti a Kultura Kültürelkedelmi Vállalat (H-1389 Budapest, Pf. 149). Megjelenik minden kedden. Egy szám ára 64 Ft. Előfizetési díj egy évre 3254 Ft, fél évre 1627 Ft, negyedévre 813 Ft.

A Computerworld-Számítástechnika az IDG Communications céghez, a világ legnagyobb számítástechnikai kiadójához kapcsolódik. Az IDG Communications több mint 186 kiadványt jelentet meg közel 60 országban. A kiadó sajtótermékeit havonta mintegy 30 millióan olvassák. Az IDG Communications tagváltalatai valamennyien hozzájárulnak az IDG hírszolgálatához, amely online módon, naponta szolgáltatja a nemzetközi számítástechnikai híreket.

Az IDG fontosabb kiadványai:
Anglia: Lotus, Macworld, PC Business World
Ausztrália: Computerworld/Australia
Ausztráliai PC World, Macworld
Ausztráliai Ausztrál: Computerworld Österreich
Dánia: Computerworld Danmark
PC World Denmark
Egyesült Államok: Amiga World, Computerworld, Digital News, Federal Computer Week, Focus Publications, InfoWorld, Macworld, Network World, NEXTWORLD, PC World, Publish, PC Letter
Finnsország: Mikro, Tietovätkko
Franciaország: Le Monde Informatique, Distributive, InfoPC, Télécoms International
Hollandia: Computerworld/Nederlands, LAN Magazine
Japán: Computerworld/Japan
Kína: China Computerworld, PC World China
Norvégia: Computerworld/Norge, PC World Norge
Németország: Computerwoche, PC Welt, Run, Information Management, PC Woche
Olaszország: Computerworld Italia
Spanyolország: Computerworld España, PC World, Publish
Svájc: Computerworld Schweiz
Svédország: Computer Sweden, MikroDatorn, Svenska PC World
Független Államok Közössége: CADWorld, Computerworld

Az IDG fontosabb kiadványai:
Anglia: Lotus, Macworld, PC Business World
Ausztrália: Computerworld/Australia
Ausztráliai PC World, Macworld
Ausztráliai Ausztrál: Computerworld Österreich
Dánia: Computerworld Danmark
PC World Denmark
Egyesült Államok: Amiga World, Computerworld, Digital News, Federal Computer Week, Focus Publications, InfoWorld, Macworld, Network World, NEXTWORLD, PC World, Publish, PC Letter
Finnsország: Mikro, Tietovätkko
Franciaország: Le Monde Informatique, Distributive, InfoPC, Télécoms International
Hollandia: Computerworld/Nederlands, LAN Magazine
Japán: Computerworld/Japan
Kína: China Computerworld, PC World China
Norvégia: Computerworld/Norge, PC World Norge
Németország: Computerwoche, PC Welt, Run, Information Management, PC Woche
Olaszország: Computerworld Italia
Spanyolország: Computerworld España, PC World, Publish
Svájc: Computerworld Schweiz
Svédország: Computer Sweden, MikroDatorn, Svenska PC World
Független Államok Közössége: CADWorld, Computerworld

Januári Compaq-előzetes

Ha a Compaq konkurensei okosan terveztek volna, december közepére időzítik minden fontos bejelentésüket. Ugyanis az utóbbi idők meghatározó műszaki és kereskedelmi szenzációit hozó Compaq Computer Co. menedzsmentje december 8. és 13. között a Grand Slam teniszturnéval volt elfoglalva.

Természetesen a houstoni központ fejlesztőmérnökei ezalatt sem pihentek: az előzetes hírek szerint január végén — az amerikai tájékoztatókkal egy időben — Budapesten is bejelentik új, stratégiai elemeket is tartalmazó 1993-as programjukat. Ebben elsősorban a szerverek között kap meghatározó szerepet a Pentiumra épülő gépcsalád (a tavaly ősszel megjelent, 50—250 felhasználó számára tervezett SystemPro/XL kiépítése olyan, hogy a P5-össel szerelt alaplap adatfeldolgozási sebességének teljes körű támogatására képes a környezete). A Periféria Divízió ismét nyomtatókkal jelentkezik majd — az új modelleket azonban az egyéni felhasználók számára fejlesztették ki; és a hírek szerint a közeljövőben szkennerekkel is piacra lép a Compaq.

Megfigyelők szerint a cég tollvezérlésű gépeire sem kell sokáig várnunk, a fejlesztők az eddigieknél megbízhatóbb karakterfelismerésre képes pentopok megjelenését ígérnek.

Visszatérve a teniszre: amikor Michael Stich, a Compaq Grand Slam Cup nyertese — még győzelme előtt egy nappal — Eckhardt Pfeiffertől átvett egy Contura noteszt, a legkorszerűbbek közé tartozó gépet kapott, amely tökéletesen alkalmas a győzelemért járó kétmillió dollár nyilvántartására. Elég lesz azonban néhány hónap ahhoz, hogy a „második vonalba” szoruljon a notebook, hiszen a Compaq-vonat nem áll meg...

(A Zelimir Ilic európai igazgatóval és Heinz Schepers műszaki igazgatóval készült interjúkat a következő számunkban közöljük.)

G. L.

Első a régióban

Folytatás az 1. oldalról.

A rendszer alapját a háromdimenziós modellezési feladatok megoldására kifejlesztett PDMS (Project Design and Management System) programcsomag képezi. Ez nemcsak az új létesítmény modelljét készíti el, hanem egyúttal egy olyan adatbázist is felépít, amely tartalmazza az üzemre és annak valamennyi építőelemére vonatkozó adatokat. Így például egyetlen adatbázisban állnak rendelkezésre az alkalmazott cső- vagy acélszerkezet alkatrészeinek műszaki adatai, geometriai leírásuk, a beépített darabszám, a beépítés helye stb. Technológiai folyamattervezésre szolgál a PEGS (Project Engineering and Graphics Systems) nevű programcsomag, amely a grafikai feladatok megoldásán kívül teljes szimbólumkészletet nyújt a tervezéshez, adatbázis-kezelő rendszere pedig lehetővé teszi, hogy a felhasználó elemek valamennyi adata bekerüljön a hálózatba. Valamennyi tervező megjelenítheti képernyőjén a létesítmény teljes modelljét, vagy hozzáférhet a részadatokhoz, míg az adatmódosítások hatáskör szerint korlátozhatók.

Külön programcsomag — a Review — teszi lehetővé a létesítmény bejárhatóságát. Segítségével a képernyőn a modell tetszőleges nézőpontból tekinthető meg, illetve forgatható

Változatos receptekkel próbálnak teret nyerni a piacon a térinformatikai cégek. Van például, amelyik az oktatáson keresztül a közeljövő szakembereihez keresi az utat; az Intergraph pedig a közelmúltban a jelenlegiek számára tartott kétnapos, nagy érdeklődéssel kísért tudományos szimpóziumot a Magyar Állami Földtani Intézetben. (Több mint százán jelentek meg a MÁFI, a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet és az Intergraph Magyarország Kft. által szervezett előadások napján.)

Rune Kahlbom, az észak-, közép- és kelet-európai értékesítési igazgató beszélt az egyesült államokbeli Huntsville-ben, Redstone közelében 23 éve alakult, ma 10 000 fős Intergraph cégről, az Angliában tevékenykedő Colin Gray pedig a cég hardver- és szoftverfejlesztésének alapelveit ismertette. Szép János, az Intergraph Magyarország Kft. igazgatója az itteni irodát mutatta be (lásd 30. számunkat). Alkalmazások kerültek terítékre a közvetlenül szakmai programban (Scharek Péter a kisalföldi digitális adatbázisról, Szendrő Dénes az ELGI-ben készült karotázs-adatbázisról beszélt), illetve a gyakorlati bemutatásokon meg lehetett ismerkedni mind a szoftverekkel, mind a magyar vonatkozású adatbankokkal.

Noha az Intergraph elsősorban a térinformatikai piacon ismert a nagyvilágban, tevékenységüket a többi között műszaki tervező és gyártástámogató szoftverek fejlesztésével kezdték: igazi térbeli CAD/CAM-jeik közvetlen csatlakozást találtak a szintén Redstone-ban működő NASA-hoz. Világelsők ma a térinformatikával is foglalkozó cégek között, bár ebbe a GIS-en kívül a CAD/CAM és a hardver is beleértendő. Az utóbbiról: mivel évente legalább 25 százalékkal csökkennek a munkaállomások, a cég szemléletileg a kisebb vállalkozások felé fordul. Ez a fő oka annak, hogy a PC-piacra is beléptek, sőt: egy-másfél éven belül minden szoft-

Intergraph-bemutató

verük PC-n, MS-DOS alatt is fut majd. (32 felhasználói csoportban tízezerféle szoftverük van.) Bevételeik 10 százalékát kutatás-fejlesztésre, 12 százalékát pedig gazdasági támogatásra fordítják. Noha Európa-szerte gazdasági válság van, az összebevételükben tavaly 33 százalékot kitevő itteni forgalmuk idén várhatóan 34 százalékra nő.

Íme, néhány érdekesség a bemutatóról! Ismert munkaállomás-szoftverük a MicroStation 32. E környezetet PC-n emulálja a MicroStation PC. Egyébként döntően RISC processzoros munkaállomásokon, UNIX-alapon, a MicroStation grafikai környezetében futnak a Modular GIS En-

vironment moduljai, amelyek közül például az MGE Terrain Modelert, az ERMA (Environment Research Modular Analyst) környezetvédelmi célú rendszert, a Petroseizt (olajkutató célzatú GIS), valamint a LogStationt (kutak naplózására szolgál) lehetett tanulmányozni.

Továbbá egy rövid párbeszéd:

— Szép úr, ön előadásában kijelentette, hogy a térképészeti célú Intergraph Magyarország Kft. a CAD/CAM-területen is meg akar jelenni!

— Pontosan. Megismerve a MicroStation erejét és az Intergraph lehetőségeit e területen, beszállunk a versenybe.

— Más térinformatikai cégek közoktatási kedvezményekkel támogatják terjesztésüket. Az ESRI például ingyen adott iskoláknak szoftvereket. Önök nem terveznek ilyesmit?

— Nem. A PC GIS, vagyis a MicroStation grafikus fejlesztőrendszer PC-s változata (a világon a MicroStation a második legnagyobb példányszámban eladott CAD, az AutoCAD után; eddig a COCOM miatt nem volt ismert nálunk), az MGE PCI (ez a reál épülő GIS), az MGGA PC (MGE Grid Analyst), az Oracle PC Support Package és egy Map-Info for Windows csomag együtt nonprofit oktatási intézményeknek mindössze 149 900 forintba kerül. E teljes értékű szoftverek ára a listaárakból összerakva 1 300 000 forint lenne. Maga a MicroStation PC teljes jogosítással 422 000 forint, míg oktatási kedvezménnyel csak 30 000.

T. L.

A HRP Consultants S.A.L.R.
mint exclusive distributor bemutatja

LC24-100

- 24 tűs
- 240 karakter/s sebesség
- 16 kilobájt puffer
- 5 beépített LQ font
- Sűrített adat mód (CDM)
- Grafikus üzemmódban 360x360 pont/inch felbontás
- Opciók:
automata lapadagoló
párhuzamos/soros átalakító

star
MICRONICS
The Printer Company

HRP Consultants S.A.L.R., Jersey

Képviselet és bemutatóterem:

1051 Budapest, Nádor u. 32.

Telefon: 112-0078, 132-7534 Telefax: 131-8177

Szerviz: 1051 Budapest, Nádor u. 32. Telefon: 131-3980 Telefax: 112-1911

Panaszok az iparból

Éhes disznó Mackel álmodik

Nagyon fellelkesedtem, amikor a Számalk FT-CONS standján — még a Compfairen — megismerkedtem az EDI (Electronic Data Interchange) rendszerrel. Ez a nemzetközi szabványokon alapuló adatesere lehetővé teszi, hogy az üzleti partnerek más-más számítógépen futó, különböző ügyviteli alkalmazási programjai közvetlen adat- és dokumentumcserét bonyolítsanak le egymással, az EDI-FACT szabványnak megfelelően. Még egy út nyílt tehát a PC-k, az AS/400-asok, a DEC-ek és a Macintoshok között.

Ahogy hallottam, többen érdeklődtek a módszer iránt. Igen szimpatikusnak tűnt. Kevesebb papír, gyorsabb ügyintézés. Számítógépek közötti adatesere. Az a kft., amelyiknél

dolgozom, pénzügyileg mindig két cég között van; az egyik nekünk számláz, aminek alapján mi a másiknak számlázunk. Tudtommal a partnereink jó részének van számítógépe (látszik a számláikon...), s többször hallottam a pénzforgalom lassúságát emlegetni pénzügyeseinktől. Egyből arra gondoltam, hogy az EDI-t nekünk találták ki. Névjegyet cseréltünk, kaptam egy reklámanyagot, s másnap már a gazdasági igazgató oltogatta a szalmalángomat.

Őszerinte ugyanis:

— Akinek mi szállítunk, az csak az első (fuvarlevél) példányra fizet, még annak másodpéldányára sem!

— Aki nekünk szállít (a MÁV), az körülbelül 14 napig „ül” a fuvarleveleken (belső adat-

mozgás), de ebből legfeljebb az utolsó 1-2 napot nyerhetnének meg az EDI-vel. Továbbá: a szállítás előfeltétele, hogy jóval előtte helyezük letétbe annak ellenértékét a MÁV-nál, amelyből az le-leírja az elhasznált összegeket (állami monopolhelyzet). Úgynevezett terv szerinti (előre) fizetési megállapodás van közöttünk. A még fel nem használt összegre (alacsony) kamatot ad, a késedelmet ugyancsak (magas) kamattal szankcionálja. Ezzel szemben, ha a MÁV (illetve egy részlege) vásárol tőlünk, akkor a szokásos 8 napos határidős inkasszó szerint fizetnek. Amit szabad Jupiternek... Itt nem nyerünk sem időt, sem pénzt.

— Vevőinknek jobb, ha később kell fizet-

niük — tehát a számítógépes rendszer csak rossz lehet. (Legnagyobb partnerünk, a MÁV új inkasszórendszere annyival rosszabb a régiénél, a kézi módszernél, mint a csőtörés a gémeskútnál.)

Nehezen cáfolható érvek. Ott helyben nem is sikerült. Különösen az utolsót. Másnap visszamentem a Compfairre, s az új helyzet ismeretében beszélgettem el *Vető Istvánnal*. Megtudtam, hogy igen sok magyar cég érdeklődik a módszer iránt, de alig néhány használja. Kizárólag azok, amelyek olyan külföldi—magyar vegyesvállalat részei, ahol a külföldi anyavállalat „javasolta” a magyarországi részlegének ezt a módszert. A magyar pénzügyi jog nem írja elő, hogy csak az első példányra lehet fizetni, de a szokás, a bizalmatlanság, a hagyomány ezt támogatja. Az ügyfelek közötti egyedi megállapodás lehetővé tenné, hogy számítógépes információra alapozzanak pénzügyi, szállítási ügyletet, s csak esetleges vita (reklamáció) esetén kerülne elő később az eredeti példány. Az ügyletek töredék százalékában.

Érdekes módon a régi ügyfelek telefonos megrendelésére mi is hajlandók vagyunk szállítani (mint sok más cég az országban), de fizetni csak papír (kizárólag első példány!) ellenében.

Amikor a GM elkezdett tárgyalni a Rába beszállítói szerepköréről, az egyik feltétele az volt, hogy a magyar partnerrel termelési információt csak az EDIFACT szabvány szerint hajlandó cserélni.

Az ENSZ egyik szervezete, az EDIFACT Board olyan széles körű szabványcsomagot hozott létre, hogy a matyóhímezés beszállítási adatai és problémái ugyanúgy beleférnek, mint az Opel szentgotthárdi üzemegységének a General Motors felé küldendő anyagigényei.

Európai szervezete szerint a nyugat-európai kormányzati szintű adatforgalmak a századfordulón már EDIFACT rendszerben bonyolódnak le. Az Egyesült Államokban ez valamivel hamarabb várható. Ott nagyjából 20 éve született meg az X.12-es szabvány, amely kezdettől fogva kormányzati szinten is ismert és ajánlott volt. Az EDIFACT-ra — egy létező szabványról egy másikra — való átállítás könnyebb, mint egy szabvány elfogadtatása a teljesen szabad információs dzsumbujban.

Két érdekesség az EDI-vel kapcsolatban:

— A VÁM-91 nevű programcsomag, amelyet elég sokan ismernek (használnak, szídnak) nálunk, már az EDIFACT ajánlás szerinti mezőket tartalmazza, tehát aki azzal dolgozott, az probléma nélkül állhatna át — információs szinten — az EDI rendszerre.

— A hagyományos számítástechnikai programcsomagoknál megszoktuk, hogy a típuscsomag olcsóbb, de kevesebbet tud, mint az egyedi, méretre szabott példány. Itt az egyedi információs szabvány kidolgozása az olcsóbb, de zártsága és átfogóképességének szűkössége miatt kevesebbet tud.

„Mi az, ami egy vállalatot az EDI-re való átállásra készít?” — kérdeztem. Kétfajta készítés lehet, volt a válasz. Az egyik, amikor egy nagyvállalat a saját belső adatáramlái tömege veszi rá erre. Az amerikai Chrysler megegyezett mind a 6000 forgalmazójával, hogy átállnak az EDI rendszerre, s ez évi 600-800 millió dollárt hozott neki. (Ilyen készítményt érezhet az a magyar autókészítész-kereskedő, aki legalább 100 áruszállítóval, 40 elosztóval, továbbá egy vagy két nagy raktárral rendelkezik.)

A másik, amikor egy működő EDIFACT rendszerhez kell(ene) kapcsolódni egy kicsi vagy nagyobb külső partnernek. Nem véletlen, hogy a Hungarocamion új informatikai tenderében feltételként szerepel az EDIFACT-os kapcsolódási lehetőség.

Az EDI szabványaival könnyebb átlépni a határokon, de nálunk a határon belül is segíthet a kapcsolatok sebességének, hibátűrő képességének növelésében. Határtalanul.

Futár Iván

A MESTERMŰ

szoftverben is megalkotható

IX. Szimfónia (d Moll) Op. 125.

Violini I

Violini II

Viola

Violoncelli

Contrabassi

Beethoven joggal dőlhetett volna hátra már az ötödik szimfónia után is karosszékeiben.

Nem tette. Helyette mesterművek sokaságával ajándékozta meg az utókorat.

A számítógépes szoftverek területén is számos remekművet alkottak már.

A 3Soft keményen dolgozik azért, hogy a szoftverek legjobbjai minél szélesebb körben

elérhetőek és élvezhetőek legyenek. Országos kereskedő-hálózat fáradozik azon, hogy

Ön akár máától tagja legyen a COREL, Gupta, Novell... „műpártolók” egyre bővülő táborának.

Keresse a világ legjelentősebb szoftver alkotásait a 3Soft dealereknél:

Cédrus Rt. * Controll Rt. * Elender Computer Kft. * Euronet Kft. * Holland Rt.
Ident Kft. * IFB Elektronik Kft. * Inforend Kft. * Lézer Elektronik Kft. * M&S Kft.
Megamicro Rt. * Mentrade Kft. * Microsystem Rt. * Microszerviz Rt.
Monitor Kiszövetkezet Székesfehérvár * Műszertechnika Computer Rt.
Műszertechnika Kft.-k (Békéscsaba, Debrecen, Kecskemét, Miskolc, Pécs,
Tatabánya, Veszprém) * Netsoft Kft. Salgótarján * NetStar Kft. * Novodata Rt.
Omikron Kft. * PC-Soft Kft. * Ring Computer Rt. * Rutinsoft Kft. * Sagax Kft.
SoftInvest Rt * Summatech Kft. (Budapest, Győr)
SwissCAD Kft. Debrecen * Systrend Kft. * Szoftver ABC Kft. * VT-SOFT Kft.